

проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. О. Балацького, м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. Суми : СумДУ, 2014. Т.2. С. 198-200.

4. Шкільняк М. М., Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент: підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 258 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/46199/1/MenedjmentPD_B5_1.11.22.pdf

Оксана ВОРОНОВИЧ

здобувачка освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування» ЗУНУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент
кафедри менеджменту, публічного
управління та персоналу ЗУНУ
Наталія КРИВОКУЛЬСЬКА

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Одним з наслідків вторгнення росії в Україну стало загострення енергетичної кризи у всьому світі. Блекаути, які пережила Україна наприкінці 2022 і на початку 2023 років, а саме відсутність світла та тепла показали необхідність ефективної реалізації програми енергозбереження.

В Тернопільській області діє обласна комплексна програма енергоефективності та енергозбереження на 2021-2024 роки, яка затверджена рішенням Тернопільської обласної ради від 17 березня 2021 року № 124.

Основними напрямками програми є: проведення енергетичного аудиту будівель та споруд бюджетної сфери; відшкодування частини відсотків за кредитами, залучених на придбання населенням енергоефективного обладнання та матеріалів за рахунок коштів обласного бюджету, впровадження системи енергетичного менеджменту.

Програмою заплановано результативні показники, а саме: реалізація проєктів з використанням енергії сонця для вироблення електричної енергії, реалізація проєктів з будівництва установок, що працюють на біогазі, впровадження енергоефективних освітлювальних приладів у будівлях бюджетної сфери, проведення заходів з популяризації енергоефективності серед населення, проведення заходів з енергомодернізації ОСББ [1].

Дослідженню питань щодо ефективності енергозбереження,

впровадження енергетичного менеджменту, вироблення альтернативних джерел енергії присвячено численні праці українських і зарубіжних вчених, зокрема: П. Бабічева, І. Беззуб, В. Бойко, В. Брич, А. Ваколюк, Н. Вакуленко, І. Вахович, А. Давиденко, А. Максимов, А. Скрипник, Т. Цифра. Однак, враховуючи військовий стан на території України, вказані вище питання потребують нових детальніших досліджень.

На даний момент важливим напрямком розвитку енергетики являється збільшення потреби в енергоносіях, яка вимагає вдосконалення управління процесами енергозбереження, а також вироблення нових підходів щодо економії енергоресурсів. Енергозбереження – це організаційна, наукова, практична та інформаційна діяльність, які направлені на раціональне використання та економне витрачання первинної і перетвореної енергії, природних енергетичних ресурсів у національному господарстві, що реалізується з використанням технічних, економічних і правових методів [2].

Для зміцнення національної енергетичної безпеки та її приєднання до європейського і світового енергетичних ринків необхідним є збільшення енергоефективності. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 № 605-р схвалено Енергетичну стратегію України на період до 2035 р. "Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність", яка передбачає ключові напрями енергозбереження, потенціал розвитку альтернативних джерел енергії. Програма охоплює основні принципи державної політики у сфері енергоефективності та можливості розвитку відновлюваних джерел енергії й альтернативних видів палива [3].

Одним із основних елементів енергозберігаючої політики є розвиток відновлювальних джерел енергії (далі – ВДЕ), які сприятимуть покращенню торгового балансу, створенню нових робочих місць, вирішенню соціальних питань, скороченню залежності від імпорту природного газу, забезпеченню енергонезалежності країни й збільшуватиме конкурентоспроможність продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках, а також покращуватиме умови зовнішньоекономічної діяльності.

Важливе місце в нетрадиційній енергетиці посідає переробка біомаси з твердих по-бутових відходів для отримання біогазу. Біомаса, посідаючи третє місце поряд із природним газом за кількістю отриманої енергії, дозволяє отримати сьому частину світового об'єму палива.

З біомаси отримують учетверо більше енергії, ніж виробляє ядерна енергетика. Домінуючим напрямом енергетичного використання біогазу в Європейському Союзі є виробництво електроенергії з подальшим постачанням до електричної мережі. В Україні виробництво біогазу з

твердих побутових відходів є одним із найперспективніших напрямів, адже щороку утворюється приблизно 10 млн тонн відходів. Переробляючи відходи, щороку можна зміщувати близько 1 млрд м³ газу [4].

Для стимулювання розвитку національного сектору ВДЕ, необхідно вдосконалити чинне законодавство у сфері енергозбереження, а також сформуванати спеціальні ринкові умови для розвитку енергетики, зокрема, надання пільг, кредитів, субсидій, звільнення від енергетичного податку.

Через рік після початку російської війни в Україні глобальна енергетична криза загострилася, і відновлювані джерела енергії стали життєздатним рішенням енергетичної безпеки з безпрецедентним зростанням.

Україна повинна стати лідером в побудові сучасної "зеленої" енергетики. Окрім цього, зараз стало чудово зрозуміло, що саме децентралізована енергетична система має суттєві переваги, яку не зруйнувати ракетними ударами. Це, свого роду, енергетична свобода для нашої держави.

Тож питання енергетичної кризи може бути пом'якшено, особливо в окремих регіонах, за допомогою добудови сонячних, а, особливо, вітрових електростанцій. Більше того, це є важливим стратегічним кроком для майбутнього.

Ефективна політика енергозбереження може бути реалізована на основі концепції сталого розвитку та використання світового досвіду розвинених країн, який включає соціальну відповідальність всіх учасників процесу управління: держави, місцевих органів влади, громадського сектору та населення.

Список використаних джерел:

1. Обласна комплексна програма енергоефективності та енергозбереження на 2021-2024 роки URL: <https://oda.te.gov.ua/storage/app/sites/26/%D1%80%D0%B5%D0%B3%D1%96%D0%BE%8C%2Fprogr-energo2024.pdf>.
2. Гевко Р.Б., Дзядикевич Ю.В., Градовий В.В., Підвищення енергозбереження та енергоефективності виробництва продукції на підприємствах АПК. Інноваційна економіка. 2017. № 3-4. С. 157-161.
3. Енергетична стратегія України на період до 2035 року «Безпека, Енергоефективність, Конкурентоспроможність» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/605-2017-%D1%80#Text>.
4. Потужності біогазових установок в Україні. URL: <https://ecotown.com.ua/news/Potuzhnosti-biohazovykh-ustanovok-v-Ukrayini-za-ostannikh-try-roky-zrosly-mayzhevtrychi>.